

kä usko, että ne saavat rauhallista asuntoa, jotka menevät lämmittämään Vienan-karjalaisten kylmäksi jääneitä koteja. Tämän sanon vaan yaroituksena, omana mielipiteenäni, sillä en usko nykyajan sanomalehtiin. Ja teilläkin on syytä epäillä, vaikkapa oman puolueenne lehdetkin kertoisivat jotain hyvää Neuvosto-Venäjistä. Myöskin on väärä se luulo, ettei täällä tiedettäisi Venäjän oloista. Nykyäänkin on hyvin paljon pakolaisia Karjalasta Pohjanmaalla ja Kaustiseläkin joitakin. Kronstadin pakolaisia jo aikasemmin. Sitten on muuten liiteasioissa kulettu rajan toisella puolella, että kyllä siellä valtakunnasta saadaan oikeatkin tiedot. Sitte Neuvostohallituksen avunpyynti Suomelta todistaa, että ei oikeen ole vielä asiaita keuhuttavalla kannalla. Tiedän sieltä sen verran totuutta, että en söisi sinne siskoni enkä siskoni omaisten menevän. Epäilen kyllä ettet usko minua, sillä siellä olevat siskoni ja veljeni ovat oppineet minun tarkoituseriini epäilemään, sillä olenhan lahtari! Mutta olen sanonut mitä ymmärrän, enempikin sanoisin, mutta tiedän, että sitä enempi saisin epäluolo-osakseni. Näistäkin viittaustista saan rauhan, että olen siskolteni ja hänen rakkaille omistilleen byviä tarjoittanut. Mutta hyvä sisko, jos sinä rauhaa rakastat, niin tule Suomeen. Kyllä täällä riidelläkin saa ja taistella, mutta ei ole pakotettu niinkuin muutama vuosi sitten. Olet kai kuullut, että minäkin silloin Suomen vapaussoissa taistelin lahtarina. Ihmettelet kai, että sielullani on rauha! etten yhtään väärin tehnyt, vaikka parin kuukauden ajan taistelin kodin rauhan, hengen ja vapauden ja laillisen hallituksen puolesta valkoisessa armeijassa lahtarina. Olin ensimmäinen, joka K:lle sotakäsken toin. Se oli viimeinen sanottu tamikuussa, kello 10 illalla. Silloin olivat K:sen kirkossa uskovaiset hartaushetkeä viettämässä, kun toin sinne sanoman, että luomen aamuna kaikki nuoret miehet Kokkolaa valloittamaan ja ottan mukaansa kaikki mahdolliset ampumaseet. Kutsua ei tarvinnut usua. Aamulla lähettiin isät ja nuoremmat veljet kyytiin, äidit, siskot ja morsiamet jäivät vedet silmissä ja ehkä rukouksen sydämissä kotiin, vaan kukaan ei kieltänyt lähtemistä. Ja lähtijät yannoivat sydämissään että heidän ruumiinsa yli kulkee vain tie niille, jotka alkavat rauhallisia kansalaisia murhata koteja ryöstää ja polttaa. Etellä-pohjanmaa oli jo sitä ennen puhdistettu punai-

sista ja ryssistä. Kun kulo, meni koko pohjois-Suomi. Mutta kun valkoiset saivat menestystä, hurjastui heissäkin huonompi aines ja alkoivat koston himosta murhata. Se erotus vaan että raa'inkaan lahtari ei kiduttanut vankiaan, eikä aseettomia kiinni saatuja teurastanut. Mutta petomaisuutta oli kummallakin puolen. Omasta puolestani saan puhtaalla mielellä mainita, että vaikka runsaan parin kuukauden ajan kannoin asetta, en ampunut muuta kuin yhden kerran ja senkin maaliin Vilppulassa, vaan kannan sentään lahtarin nimeä. Kun rintama seiso Tuuloksessa, oli telefoonissa, joka oli puna-armeijan laukain kanssa yhdessä ja sain kuulla mitä Hauhollla, Hämeenlinnassa ja Riihimäellä ja Lahdessa sillä välillä punaiset toimivat. Jos kertoisin sinulle ne, mitä siinä kuulin, niin valehtelija-lahtari olisin sinun mielestäsi äänkäken. Sinä et vielä tunne ihmispotia. Minä olen nähnyt niiden valkoisten toveriini ruumit, jotka on ennen kuolemaansa rääkitty. Miten valkuttaisi sinuun, sisko, jos näkisit näyn sellaisen, että talon perhe, isä, äiti, sekä lapset on ruokapöytänsä nauhattu kielestä kiinni. Useat tovereistani joutuivat näkemään tämän näyn. Nämä asiat ovat murheellisia väkisenkin tule ajatelleeksi, että "sinun syntisi seuraavat sinua."

Kerran olin joutua saksalaisten ammuttavaksi, kun pelastin vankini, ettei se tullut ammutuksi. Mutta siitäpä heltyikin vankiraukka, että vesi vyöryhti poskelle. Olen varma, että sillä kertaa ainakin punasotilas kunnioitti lahtaria. Nämä kaikki ovat mennyt, sitä emme tiedä, mitä tuleman pitää. Sen olen oppinut, että ei ihmisen pidä olla yksipuolinen. Asia on otettava jokapuolelta, on aina toimittava niin, että on tunnon rauha. Mutta rauhan on taas maassa Eduskunta säätää ussia lakeja. Yhteiskuntaotot kehittyvät rauhallista tietä, vaikka hitaasti, mutta sitämukaa, kun ihmiset kykenevät vastaan ottamaan.

Pyydän vielä ystävällisesti huomauttaa. Älä yllytä ihmisiä taisteluun toisiaan vastaan. Älä riistä rauhaa niiden sielulta, jotka ovat sen löytäneet. Tule, tule kotiin! Älä tule viipeinä. Rakkaus voittaa kaikki! Ole naisellinen! Ole äiti!

Lahtari veljesi,

Sitten seuraa vastaus:

"Herra lahtari!

No, terveeksi olkoon. Ihmettelinpä monta kertaa päini ympäri, että mistä johtui se, että minulle kirjoitit, vaan vastaamatta se kysymys yhä on. Mieussa todellakin on muutos tapahtunut sen jälkeen kun tätä ennen olet minulle kirjoittanut, mutta sinä tunnut olevan sama, vaikka olin toivonut, että olisit joutain oppinut. Sillä on todellakaan tiennyt, että olet lahtari. Kotoa eivät ole siitä kirjoittaneet — kai ovat ymmärtäneet hävetä siitä. Seuratakseni sinun esimerkkäsi, tulisi minun nyt ensiksi maata kaunis kuva kodistani ja perhe-elämästäni, mutta se nyt on turha. Sillä täytyy olla tavallista pirullisempi ihminen jos on elämässä ollut vaan myötämäkeä ja auringon paistetta — kuten sinulla — ja siitä huolimatta suotta aikoo alkaisi tuskailla ja rikkoo kotirauhaansa, joten olisin sen uskonut sanomattakin. Onhan se itsestään selvä asia. Mutta sen sijaan tiedän koteja ja perheitä, jotka ovat joutuneet sotaan vastavirtaa koko elämänsä, mutta siitä huolimatta heidän keskinäiset suhteensa ovat pysyneet yhtä kauniina ja tahrattomina kuin teilläkin ehkä on. Ne ovat kärsimyksissä ja vastoinkäymisissä vaan lujittuneet. Sellaisia minä kunnioitan. Sellainen kelpaa esimerkiksi. Sellaisia oli niissä sinun halveksimissasi jätkissä. Heissä oli sellaisia, jolla oli yhtä herttainen vaimo kuin sinullakin, sekä pikku Lasseja yhtä rakkaita kuin sinunkin. Heilläkin oli koti, pieni ja vaatimaton, mutta paras paikka maailmassa heidän mielestään. Eräs herttainen vaimo oli maanviljelijän tytär, suuresta perheestä, jonka isä ja äiti häidin tuskin pääsivät päivästä toiseen maatilakulaan suuren lapsilauman kanssa. Kun tämä herttainen vaimo oli siellä kasvanut lapsesta aikaiseksi, käsitti hän, että tuosta talopahasesta ei riittänyt heille, kymmenelle lapselle kylin isoäkästä, että he voisivat hoolliseksi nyt tunnetkaan itse!

kuvallemasi onnellisen kodin, vaan että osan heistä täytyy lähteä maailmalle. Ja niinpä hän päättikin lähtemään, jotta hänen lahtariveljelleen — joka silloin vielä ei ollut lahtari — jäisi kylliksi iso maatilikka perustaakseen unelmoimansa onnellisen kodin. Täällä avarassa maailmassa hän tuli tietämään yhtä ja toista, joka siellä maalla oli hänelle kuin suljettu kirja. Hän sai silmänsä auki, hän tuli näkemään luokkavastakohtat. Tapasipa toverinkin. Vain tavallisen jätkän, mutta jaloinontaisen, jonka sydän sykkäi kaikkien sorrettujen ja hyljeksittyjen puolesta kuten hänenkin ja loppu seurasi itsestään. Niinpä tapasimmekin eräänä päivänä heldit tuossa vaimattomassa kodissa pikku Lasseineen. Ei tämä jätkä alistanut toista yllherruutensa alle, he olivat tasaarvoisia, uskollisia toverella toisilleen. Ja kun he olivat nuoria ja terveitä ja tekivät työtä ahkerasti, niin tulivat he toimeen joutuukin. Kehräsiä heilläkin kissa Mirkuu kyökissä Lassin toverina, tuon pikku enkelin, joka isän työstä tultua pyysi päästä syliin. Riittäpä maltoakin pikku Lassille ja ehjät kengät ja vaatteet, että voi mennä vaikka pakkasella uloskin. Mutta sitten tuli mailman sota, joka nielt suunnattomat määrät kallellaista tavaraa, niin että kaikenlaiset keinottelijat saivat hyvän tilaisuuden korottaa elintarpeiden hinnat niin korkealle, että työläisten oli melkein mahdoton niitä palkallaan ostaa. Niinpä täytyi kieltää pikku Lassilta maatilikka, jonka jäljet pian näkyivät hänen poskillaan. Jo kävivät kengät ja vaatteet risaisiksi. Maksupäivänä alkoi pikku Lassi arkaana hiiptä isän polvelle ja kysellä: "Saiko isä niin paljon, että pikku Lassi saisi vähän maltoa ja vielä volleipääkin ja milloinka saisi uudet kengät, että voisi mennä uloskin?" — Ei riittänyt. — Se tunne kirveli ja raateli niin sanomattomasti tämän halveksitun jätkän sydäntä. Ei tunnut kissan kehrun enään niin kodikalta kuin ennen, hänen pikku enkelinnsä poskilla olivat ruusut kadonneet, ei hymyilyt vaimo enää niin herttaisesti kuin ennen. Kaiken lisäksi keinottelijat kokoivat elintarpeita varastoihinsa salakuljettakseen ne ulkomalle, koska oman maan työväestö ei voinut niitä ostaa sellaisilla hinnoilla kuin he niistä kiskoivat, joten työläisiä uhkasi nälkä kuolema. Yksi pelastuksen tie oli vielä edessä. Eduskunnassa oli sosialistinen enemmistö ja kun Venäjän keisarivalta kukistettiin, niin lakien mukaan Suomessa korkein valta kuului eduskunnalle. Niinpä alkoi eduskunta laatia lakeja, jotka olisivat estäneet suurhujarit keinottelemasta työkanan suoranaista nälkäkuoleman kustannuksella, sekä perustettiin työväen järjestyskaarteja, jotka katsoivat että eduskunnan laatimat lait pannaan täytäntöön. Näihin kuului kertomuksemme jätkäkin. Tällaisia aineksista muodostuivat sitten punakaartit. Mutta saalistajat eivät niillä vain luopuneet sotavoitoistaan vaan alkoivat vehkeillä laillisen hallituksen selän takana, silnpäiden ynnä muiden käyriensä avulla, käyden Pietarissa Venäjän silloisen porvarihallituksen luona kumarrusmatkalla, rukoilemassa eduskunnan hajoitusta määrättyä, johon sillä lakien mukaan ei olisi oikeutta. Eduskunta kuitenkin hajotettiin väkivalloin ja sen jälkeen porvarien lahtarikaartit hyökkäsivät työväen järjestyskaartien kimppuun, jotka toimivat vain laillisesti valttu eduskunnan laatimien lakien täytäntöön panijana. Kaiken lisäksi nuo keinottelijat myivät vielä läinmaansa Saksalle, joka kauppa kuitenkin purkautui, kun Saksassa tapahtui vallankumous. Tällainen oli tilanne Suomessa. Sellainen se "laillinen hallitus ja vapaus" jota sinä puolustit! Vain tällainen oli peruskysymys, jonka ympärille muut seikat kiertyivät. Nämä ovat tosiasioita, joita ei voida toiseksi muuttua minkäänlaisilla iskulauseilla, jolla narrattiin pohjanmaan talonpojat työläistövertaiaan vastaan ja jotka vieläkin näkyvät käyvän täydestä talonpoikien kesken.

Jos sinulla on hitulstakaan johdonmukaisuutta, niin ajattelepa näiden tosiasioiden valossa, ketkä ryöivätvät koteja ja rikkoivat rauhan, murhasivat rauhallisia kansalaisia ja uhkasivat laillista hallitusta? Kuinka urhoolliseksi nyt tunnetkaan itse!

Toverittaren Lukijoille

Kaikki tilaukset, rahalähetykset y. m. konttoriin kuuluvat asiat pitäisi lähettää osoitteella: TOVERITAR, Box 99, Astoria, Oregon.

Toimitukseen kuuluvat kirjoitukset on paras lähettää osoitteella: Toverittaren toimitus, Box 99, Astoria, Oregon.

Älkää lähettäkö Toverittaren kuuluvia kirjoja **Helmi Mattsonin** nimellä, sillä hän ei enää työskentele Toverittaren toimituksessa. Jos hänen nimellään lähetetään lehdele tilauksia tahi muita Toverittaren kuuluvia asioita, tuottaa se suurta hankaluutta ja ajan hukkaa, etenkin sitten, kun hän kokonaan muuttaa pois paikkakunnalta. Siis pyydämme ylläolevan asian jolkaisen Toverittaren kanssa asioissa olevan henkilön ottamaan huomionsa.

Nyt on tuo herttainen vaimo — joka lähti maailmalle, jotta hänen lahtari veljelleen jäisi onnellinen koti — leskenä, Lassi orponsa kanssa. Hänen hyvä, hellä miehensä — joka heittä jumaloit — on valkoisten vankileirillä tapettu näkään. Mutta he ovat kuitenkin onnellisia tietoisuudessa, että hän ei kuollut lahtarina, luokkansa petturina. Tuo herttainen vaimo puhelee iltaisin pikku Lassilleen — joka nyt on hänen ainoansa — näin: "Jos minun lahtari veljeni — jonka puolesta minä läksin maailmalle — olisi pysynyt siellä onnellisessa kodissaan ja kaikki toiset hänen kaltaisensa, eikä olisi uskonut porvarien vaihetta, niin olisi nyt Lassilla isä, saisi maltoa ja volleipääkin ja uudet kengät, kuten lahtari-veljen Lassilla. Eikä lahtari-veljen päästä olisi hiuskarvaakaan taitettu eikä jalallaakaan astuttu hänen pyhättönsä, sillä punikit tahtoivat pelastaa kaikki pikku Lassin ja Lissat kurjuudelta ja nälkäkuolemalta ja nyt ei pikku Lassin tarvitseisi haudata koston tuumia." Sillä tavoin muistelevat punikkilesket oikeita kodin suojelejoita.

Tuo kielestä nulaamaisuutta on kierrellyt tämän maan suomalaisissa porvarilehdissä myöskin makupalana, mutta koskaan ei ole mainittu paikkaa, aikaa, eikä henkilöiden nimeä, ja kukaan ei ole sitä itse nähnyt, kaikki vaan ovat kuulleet sen tovereiltaan. Näiden seikkojen huomiointi on kaikkein alkeellisin taottaminen on kaikkein alkeellisin taottaminen on oppia eroittamaan valheet todesta, mutta sitä et näy käsittävän sinä, joka olet epäuskoinen. Käivität sinä koittelemassa sen telefonillan toisessa päässä, ettei se vaan ollut lahtarien esikunnassa tai muussa yhtä siistissä paikassa. Sillä yleensä on tunnettua että tuollailla jutuilla koitetaan karasta talonpoikien rauhallista ja rehelliä luonnetta, sillä ne eivät olleet kunnollista lahtari aineista. Sen todistaa sinä tahtomattasi itse tuolla jutulla pelastamastasi vängistä. Oikean lahtarin olisi pitänyt se ampua, sen käsittivät saksalaiset ja alkoivat antaa kouraantuntuvan opeituksen siitä sinulle. Se siitä. Mutta että sinä kehtasit päästää sen ihottavan valheen, olkein emävalheen, nimittäin että raikkaan lahtari ei ole kiduttanut vankejaan eikä aseettomia teurastanut sen jälkeen, kun Suomen lahtari on tullut ympäri maailman kuuluisiksi vankien rääkkäyksistä ja aseettomien joukkomurhista ja jonka vuoksi maailman porvaritkin häpeästä punastuvat suomalaisten lahtariveljensä puolesta! Hyi helvetit! Vai luuletko todellakin, että maailmassa olisi sellainen sopukka, jossa ei tiedettäisi Suomen sisällissodan jälkiselvittelyistä, jotka muodostavat mustimman lehden ihmiskunnan historiassa, Suomen porvarien tukaiseksi häpeäksi. Eikö ne lukematomat koiraheadat ja sorakuopat — joissa lepää Suomen kansan parhaimmat, joiden itse täytyi käivää kuop-

Pyk. 3. Ylimääräisiä veroja voi asettaa K. T. P. K.

Pyk. 4. Jäsenille, jotka ovat maksukyvyttömiä, joko työttömyyden, lakon, sairauden, tai muun sellaisen syyn tähden, tulee heidän osastonsa kirjurin asianomaisen anomuksesta antaa vapaamerkit. Vapaamerkin tuku ei saa nousta korkeammaksi kuin 15 prosenttia jokaisen kaupungin keskuskomitean kuukausittain ostamista veromerkeistä.

Pyk. 5. Kaksi kuukautta veromaksuista rästissä olevat jäsenet lakkavaat olemasta N. T. L. jäseniä täysillä oikeuksilla. Neljä kuukautta rästissä olevat tulee pyyhkiä pois jäsenluettelosta.

Pyk. 6. Kenenkään jäsenen ei sallita maksaa jäsenverojaan eteenpäin muuta kuin korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi.

Luku X. — Kokoukset.

Pyk. 1. Jokaisen osaston tulee pitää vähintään yhden työ- ja yhden kasvatuskokouksen kerran kuukaudessa.

Luku XI. — Päämaja.

Pyk. 1. N. T. L. päämaja tulee olla konventionin määräämässä kaupungissa.

Luku XII. — Kevollisuus.

Pyk. 1. Kansallisen toimeenpanevan komitean jäsenen on täytyy olla vähintään yhden vuoden N. T. L. jäsen ennen T. P. K. jäsenhakkauksia nimitämistä, tai olla jonkun järjestön, joka yhdistyneenä on liiton kanssa kosketuksissa, jäsenenä vähintään 60 päivää ensimmäisen konventionin jälkeen.

— Työttömyys on nykyisen yhteiskuntajärjestelmän kirous. Kapitalismi on siihen syyppää.